

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana štov. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 110.

Ljubljana, petek 15. maja 1936.

Leto II.

Če se modri prepira z neumnim, naj se jezi, naj se smeje, vendar ni nobenega miru.

Svetopisemski pregovor.

Dnevna pratika

Petek, 15. maja 1936. Katoličani: Izidor, kmet. Pravoslavni: 2. maja 1936. Atanasije.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Petek: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg; Mr. Ramor, Miklošičeva cesta; Mr. Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Vreme

Jugoslavija. Deloma oblačno v zapadni polovici, a vedro na vzhodni polovici. Dežja ni bilo. Temperatura se je dvignila. Plevlje 4 C, Jaša Tomič 31 C.

Napoved za danes. Vedro in lepo v celi kraljevini, slab severni veter. Temperatura brez bistvenih sprememb. Sonce vzhaja ob 4.10, zahaja ob 18.59.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo, pretežno zelo oblačno.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek 15. maja: Lucia di Lammermoor. Red Četrtek. v Kranju: Otroci).

Sobota 16. maja: Gozd. Red A.

Nedelja 17. maja: Tuje dete. Izven. Cene od 10 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek 15. maja: Lucia di Lammermoor. Red Četrtek.

Kino

Sloga: Frankensteinoва nevesta.

Matica: Pesem gauča.

Union: Noč Monte Carlu.

Šiška: Njen največji uspeh.

Ideal: Viktorija.

Borza

Ljubljana, 14. maja

Današnja	povprečna	vrednost
tujega denarja		
		Dinarjev
1 hol. goldinar		29.86
1 nemška marka		17.63
1 belga		7.47
1 šv. frank		14.29
1 angl. funt		220.00
1 am. dolar		43.88
1 fr. frank		2.91
1 Kč.		1.88

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.19
1 nemška marka	12.65
1 angl. funt	250.00

Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, s katerim naroča šolskim upraviteljem, da sodelujejo pri vseh akcijah v Protituberkuloznem tednu, zlasti pri nabiranju denarnih sredstev. Šolska upravitelstva so pooblašena, da k nabiranju denarnih sredstev pritegnejo tudi odrasle učence in učenke. Radi tega ni nobene ovire, da učiteljstvo ne bi sodelovalo. To velja za osnovne in srednje šole.

Tragika usakdanosti — Iz romantike obdravskih kopališč — Ogromni honorarji pred 300 leti — Strašna smrt mladega dekleta — Vlomilci na varnem — Junakinja telefona — Lov za senzacijami po Ljubljani

Avstrijska nova vlada brez Starhemberga

Dunaj, 14. maja. U. Zvezni kancelar dr. Schuschnigg je izvršil rekonstrukcijo vlade. V tem že tretjem kabinetu dr. Schuschnigga ni kneza Starhemberga, ali sta v novem kabinetu le ostala dva heimverovca. Vlada je sestavljena zdaj takole:

Kancelarstvo, zunanji posli in državna obramba dr. Schuschnigg; državni podtajnik za notranje posle von Bahrenfels (hajmverovec); minister pravde Hammerstein (pristaš krščanske lige); minister prosvete Perutner (pristaš krščanske lige); minister socialne politike Resch (pristaš demokratskega krila bivše kršč. soc. stranke); minister financ Draxler (hajmverovec); minister trgovine Stockinger (krščanska liga).

Državni podtajnik ministrstva za državno obrambo ostane general Zeller, dočim je pristaš Heimvehra Zernatto postavljen za drž. podtajnika na razpoloženju zveznega kancelarja. Minister za gospodarstvo še ni imenovan. Ta resor je označen kot »začasen«. V istem času je bilo javljeno, da zvezni kancelar dr. Schuschnigg prevzame v roke vodstvo »patriotske fronte«, katere vodja je bil dosedaj knez Starhemberg.

Uradno poročilo o izstopu kneza Starhemberga pravi, da je knez Starhemberg zato odšel, ker sta bila z zveznim kancelarjem dr. Schuschniggom zadnje čase zelo različnega mnenja. Nova vlada bo delala za koncentracijo vseh patriotskih sil, a posebno za ustvaritev večjega edinstva in kompaktnosti v organizaciji »patriotske fronte«. Ministri hajmverovci so sprejeli ponujene portfelje s takojšnjim pristankom.

Zvestoba Rimu in Budimpešti

Dunaj, 14. maja u. Takoj po sestavi nove vlade je zvezni kancelar dr. Schuschnigg poslal Mussoliniju brzojavko, v kateri izraža svoje prijateljstvo in še nadaljno zvestobo rimskim protokolom ter dosedanji politiki, ki je v njih lastnem interesu in interesu Evrope potrebna.

Enak telegram je poslal tudi madžarskemu ministrskemu predsedniku Gömbösu, v katerem je izrazil iskreno prijateljstvo, ki veže obe državi kakor tudi željo za nadaljnje skupno sodelovanje na osnovi rimskih protokolov v interesu obeh držav.

Neguš Haile Selassie ni strahopetec Strupeni plini so mu načeli pljuča

Jeruzalem, 14. maja, tg. Včeraj so Neguš, prestolonaslednik in ras Kasa obiskali jermenski samostan sv. Jakoba, kjer so prisostvovali posebni službi božji v jermenski katedrali. Neguša so pred vhomom v cerkev pričakali duhovniki na čelu z jermenskim patriarhom. Po tem obisku je abesinski cesar posetil tudi grško katedralo. Popoldne je cesar sprejel na čaj arabske novinarje, katerim je razložil abesinsko stvar in stvarne vzroke poloma svoje vojske.

Italijanska poročila so trdila po porazu Abesincev, da je neguš strahopetno zbežal iz dežele in da je pustil na cedilu svoj rod. Po poročilih po-

sebnih dopisnikov, ki so obiskali neguša v pregnanstvu, pa povod za cesarjev beg ni bilo strahopetstvo, temveč izdajstvo in bolezen.

Neguša so namreč pustili na cedilu nekateri rasi, od katerih je bil odvisen nadaljni uspeh abesinske vojaške sile. Italijanom se je posrečilo, da so podkupili več rasov. Še bolj odločilen povod za negušovo pot na varno pa je bila njegova bolezen.

Haile Selassie je namreč zelo bolan. Malo je manjkalo, da ni postal žrtev italijanskih strupenih bomb. Pri zadnjem velikem bombardiranju je komaj ušel smrti. Strupeni plini so mu pa razjedli del pljuča. Ta strašna

Knez Starhemberg

poškodba je naposled zlomila tudi negušovo odpornost in junaštvo. Ras Kasa, ki spremlja neguša, je pa izjavil novinarjem, da abesinska stvar še ni izgubljena.

Sumljiv abesinski uradnik aretiran

Ženeva, 14. maja. w. Policija je aretirala nekega Bahauerja, ki se je izdajal za abesinskega odpravnik poslov v Berlinu. Pri njem so našli lažni potni list ter cel kup raznih štampiljk za ponarejanje lažnih dokumentov. Ta »abesinski« uradnik je poskušaval priti v Ženevi v zvezo z različnimi delegacijami in poedinimi visokimi uradniki tajništva DN.

Blum se posvetuje

Pariz, 14. maja. z. Leon Blum je včeraj popoldne obiskal zunanjega ministra Flandina na njegovem stanovanju. Flandin je že nekaj časa bolan. Blum je imel s Flandinom daljši razgovor. Nato je Leon Blum imel tudi še več drugih razgovorov z različnimi ministri.

Dva nova zakona ČSR

Praga, 14. maja. g. Češkoslovaški senat je odobril zakon o državni obrambi in zakon glede špijonaže. Proti zadnjemu se je izrekla večina senatorjev-komunistov, vendar niso bili v večini.

Pred ostavko angleškega ministra za kolonije

London, 14. maja. n. Po nekkih vesteh se doznava, da bo minister za kolonije sir Thomas v kratkem podal stavko na svoj položaj.

**Glas ima prijatelje
Glas ima sovražnike**

DANES ob 16., 19.15 in 21.15 VELESENACIJA!

Frankensteinova

Najnapetejši film sezone:

BORIS KARLOFF v svoji najboljši vlogi!

nevesta

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

POMNITE! Samo danes in jutri!

Dnevna kronika

— Iz srede vašega življenja bodo vzeti prizori, ki jih boste videli na modni reviji ljubljanskega velesajma, od 30. maja do 8. junija. Brhke in debele, stare in mlade dame in gospodje vam bodo predvajali obleke, moderne in praktične ter v duhu našega naroda. Na živih modelih boste presodili, kako bi vam stala tako in tako napravljena obleka na pr. pri čajanki, v gledališču, pri poroki, v uradu, pri plesu, na turi. Prepričali se boste ne le o tem, kak vtis napravljate ob vsaki priložnosti primerno oblečeni na na svojo okolico, ampak tudi o pomenu, ki ga ima vašemu delu prikrejena obleka za vaše lastno delovno razpoloženje.

— Umrli so: V Selnici ob Dravi g. Leopold Škerbinšek, zasebnik ter v Mariboru g. Franc Novak. N. v m. p. Freostalin naše sožalja.

— Poročila sta se pri sv. Mihaelu v Ščitanju g. Martin Golob, posestnik v Topolšiči ter gđ. Micka Demolova iz Lokovice. Obilo sreče.

— Diplomirala sta na pravni fakulteti v Ljubljani gg. Kamilo Hartman iz Ljubljane in Boris Kmet iz Kranja. Čestitamo.

— Dobavo mestnih tehtnic za mestni trošarinski (dohodarstveni) urad v Ljubljani razpisuje mestno poglavarstvo v Službenem listu kranjske uprave dravske banovine z dne 13. maja t. l., na kar se zainteresenti opozarjajo.

— Osebna vest. Odvetnik dr. Ciril Krašovec se je preselil s prvim majem iz Cerknice v Gornji Logatec.

— Iz državne službe. Napredovala sta za eno položajno skupino Sergij Gorjup, kmetski svetnik pri banki upravi v Ljubljani in Ivan Zaplotnik, višji pristav pri kmetski ogledni kontrolni postaji v Ljubljani. Učiteljica Marija Jager je premeščena iz Štor v Sv. Jurij ob južni železnici. Premeščena sta višja tehnična pristava ing. Jožena Bricelj iz Ljubljane v Pakrac in Josip Bedenk iz Cetinja v Ljubljano. Milutin Debeljak pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani pa je napredoval v višjo položajno skupino.

— Iz poštne službe. Premeščeni so: na ravnateljstvu pošte in telegrafa Ljubljana Vladimir Bajuk, višji pristav v 7. skup. na ravnateljstvo pošte Novi Sad. Na pošto Ljubljana 2 Mirko Grošel, višji kontrolor v 6. skup. pošte Maribor 2; na pošto Ptuj Marija Mozetič kontrolor 6. skup. na pošti Murska Sobota; v ministrstvo ptt. dr. Tavzes, svetnik v 4. skup. 2. stop. na pošti v Zagrebu.

— Mestno poglavarstvo razglašajo: Dne 4. aprila 1936 je v mestni gozdni parceli na Drenikovem vrhu izbruhnil ogenj, ki so ga mestni gasilci sicer pogasili, ki bi bil pa lahko povzročil občini precej škodo. Ugotovilo se je, da je najbrže kak sprehajalec vrgel v suho vejevje in travo goreč ogorek cigarete in na ta način zanetil ogenj. Mestno poglavarstvo opozarja sprehajalce po gozdnih sprehajališčih v Ljubljani in okolici, da vsakokrat skrbno ugasnejo cigareto, ker bi lahko iz male neprevidnosti nastala mestni občini in drugim gozdnim posestnikom ogromna škoda. Tudi pričakuje mestno poglavarstvo od meščanov, da sami čuvajo in pazijo na mestne nasade in gozde, ki so ne le v okras mesta, temveč tudi za zdravje mestnega prebivalstva potrebni in koristni. Mestno poglavarstvo opozarja, da bo proti vsakemu krivcu kar najstrožje postopalo po zakonu o gozdih.

Dva diktatorja proti dvema demokracijama

Kočljiv položaj socialistov v Franciji

Ljubljana, 14. maja. Znani francoski publicist Jules Saverwein je ocenil položaj v Franciji po zmagi socialistov takole:

Najmočnejša stranka v najtežjem položaju

Najmočnejša stranka v Franciji, to so socialisti, se morajo danes boriti z največjimi težkočami. Prevzeti morajo nase odgovornost, ne smejo zatisniti oči spričo bojno razpoloženih članov, katere so držali skoraj 50 let s svojim programom, ne da bi ga mogli kdaj uresničiti. Sporazumeti se morajo socialisti z radikali na desni in s komunisti na levi. Ti dve skupini imata bistveno si nasprotujoča naziranja in vendar socialisti brez teh dveh skupin ne morejo vladati. Socialisti tudi vedo, da ne morejo pridobiti glasov zmernih poslancev tisti z minimalnim socialističnim programom.

Rušitelj srebrnega zidu

Kljub temu morajo socialisti po zmagi pri volitvah vladati v Franciji in celo izvesti obsežne reforme, ko imajo blok nasprotnikov z 250 glasovi pred seboj in 80 komunistov za seboj. Pri vsem tem se morajo opirati na radikale, ki so kakor mavrica v parlamentu z vsemi barvami.

Nadalje se zaveda vodja socialistov Leon Blum, da bo povzročil v Franciji protizidovsko gibanje, če prevzame oblast. Vrhu tega velja Blum danes v Franciji za rušitelja takozvanega »srebrnega zidu«, to je za rušitelja francoskega franka. O vseh teh težkočah se je Blum že pogovoril s sedanjim predsednikom vlade Sarrautom. Kljub temu se je odločil, da bo izvedel svoj minimalni socialistični program, ki obsega tudi nacionaliziranje železnic in zavarovalnic po zgledu svojih angleških sodrugov, ki pripadajo drugi internacionali.

Prijazno zadržanje do sovjetov

Socialistična stranka meni, da bo potolažila svoje bojovite člane s silovitim napadom na vlastodržce, ki vladajo v Francoski narodni banki in ki obvladajo s kapitalom francosko gospodarstvo.

Tudi v zunanji politiki išče socialistična stranka Leona Bluma svoja pota. Dolga leta je strankino glasilo »Le Populaire« z enako vneto napadalo sovjete in diktature hkratu. Zadnje čase se je pa glasilo prijazno nasmehnilo boljševizmu in se je zadovoljilo s kampanjo proti fašizmu in hilerizmu. Te svoje linije socialistično glasilo ne bo hotelo spremeniti, ker ve, da z njo doseže v Franciji lahko nove uspehe. V Franciji je danes najbolj popularno geslo: dol z diktaturami in fašizmom! Če bi to geslo, ki je uporabno za

— Sokol Ljubljana-Šiška. V petek ob 20. uri predava br. Puhar: »En glažek al' pa dva« s skioptičnimi slikami. Po predavanju film: Kaj ŽENE LJUBIJO.

uspehe v notranji politiki, uporabili tudi na zunanjo politiko, bi morala Francija zavzeti sovražnega položaja do Nemčije in do Italije. Nasloniti bi se morala na Anglijo v trenutku, ko se ta država hoče sporazumeti z Nemčijo in ko je na tem, da kapitulira pred Italijo. Bilo bi paradokso, če bi mogla desnica levičarjem, ki se upirajo na ljudske mase, očitati, da vzdržuje s tako politiko napetost v Evropi in preprečuje vzdrževanje miru.

Grozotna nujnost

Leon Blum bo torej prisiljen, da obesi na kljuko svoje zunanje politične simpatije, kakor tudi svoj notranji politični program. Mogel bi biti nekoliko hladnejši do Mussolinija in delati skupno z Anglijo za zblizanje z Nemčijo. Res grozotna nujnost in potreba za moža, ki je tako globok in odkrit sovražnik hitlerizma.

Težkoče bodo torej, kakor vidimo, za novo vlado levičarjev, velike. Ne bodo pa nepremagljive. S pomočjo koncesij bo nova vlada našla svojo pot in spomnila se bo misli, ki jo je nekoč izrekel neki duhovit francoski poslanik: »Naslonimo se trdno na naše principe. Bodo že popustili.«

Dve diktaturi proti dvema demokracijama

Prepričan sem, je zaključil Saverwein, da bodo vsi razočarani, ki pričakujejo sprememb v francoski notranji in zunanji politiki. Gotovo pa je, da bodo nasprotniki parlamentarizma izrabili težkoče v Franciji za svojo propagando. Ne da se namreč zatajiti, da ogrožata dve diktatorski državi obe zapadni demokratski državi, in sicer Nemčija Francijo ob Reni in Italija Anglijo ob Nilu.

Modna revija otrok ne bo samo ljubka prireditelj naših malčkov, temveč bo pokazala mamicam in modnim trgovinam in krojačnicam, kako je treba otroka oblačiti, da obleka ni predraga, otrok pa oblečen čedno in prikopno. Revija priredite otroci, ker hočejo s svojim nastopom pod geslom »otrok za otroka« tudi prispevati za Protituberkulozno Zvezo, ki posveča posebno pozornost borbi zoper jetiko med šolsko mladino. Zato je obisk revije plemenita dolžnost vseh, ki jim je zdravje otrok naše bodočnosti pri srcu. Revija bo v soboto 16. t. m. ob 18.30 v dvorani Delavske zbornice. Predprodaja vstopnic od Din 4 do 10 je v trafikah na Miklošičevi cesti (OUZD) in na Tyrševi cesti (Matjanova hiša).

Večer otroka je naslov zanimivi prireditvi v Protituberkuloznem tednu. Ta bo v soboto 16. maja ob 18.30 v dvorani Delavske zbornice s prav pestrim sporedom. Sedeži po Din 10.—, 8.— in 6.—, stojišča po Din 4.—. Vstopnice so v predprodaji v trafikah OUZD, na Miklošičevi cesti in v trafikah na Tyrševi cesti (Matjanova hiša).

OPAZKE DNEVA

Ljubljana, 14. maja.

Pod naslovom »JRZ je nova politična organizacija« tolmači »Slovenec« v zvezi z zadevnimi izjavami dr. Korošca nastanek, značaj in cilje te stranke in zaključuje svoj komentar s tem-le povabilom:

»Niso torej povabljeni samo pristaši bivših 3 strank v novo organizacijo, marveč vsi oni, ki hočejo, da zavladajo pri nas zopet demokracija v našem javnem življenju. Na krivem potu so oni, ki menijo, da pri nas v Sloveniji ne morejo vstopiti v JRZ, ker so v njej organizirani v večini pristaši bivše SLS. Sedanja politična stranka je zgrajena na širših temeljih in reflektira na širši krog pristašev. Mesto in vpliv morejo dobiti v njej vsi, ki odobravajo cilje nove stranke in novega režima. In krog ljudi, ki se niso mogli sprijazniti z absolutističnimi metodami in fašističnimi namerami prejšnjih režimov je bil precejšen tudi izven vrst bivše SLS. Ali ni njih naloga, da dejansko podpro politične sile, ki vodijo državo v demokracijo? Na vse te pozitivne elemente se obrača JRZ in jih kliče v svoje vrste. V njej se morejo uveljaviti in po njej vplivati na naše javno življenje.«

Prijatelj, ki spregleda tvoje napake, je hujši in nevarnejši kakor sovražnik, ki izrablja tvoje napake sebi v korist.

Sovražnik ti je nevaren, kadar ga ni v tvoji bližini, prijatelj ti je pa najboljši prijatelj, kadar je daleč od tebe.

Turizem — neodoljiva potreba vseh kulturnih Evropejcev. Ako bi v naši domovini, obdarjeni s tisočerimi prirodnimi privlačnostmi za tujca, mogli letoviščarjem nuditi še primerna gostišča ob bregovih naših voda in na obronkih divjih gorskih velikana, kjer bi tuji prav nič ne posegrešali udobnosti svojih domov, bi s primernimi investicijami ustvarili čudeže. Poglejmo si na gostinski razstavi spomladanskega velesajma v Ljubljani, od 30. maja do 8. junija, kaj bi se dalo z malim trudom in nevelikimi stroški ustvariti za razvoj našega turizma! Sotisoči, ki nam jih bodo pri nas pustili tuji, bodo obilno poplačali naše napore in pri današnjem pomanjkanju kapitalov mnogo doprinesli h gospodarstvi obnovi.

SLAGER OPERETA:

NA LEPI PLAVI DONAVI

Pride! Premiera v soboto!
KINO SLOGA!

Oglašuj le v Glasu

Romantika obdravskih kopališč

Mariborčanje so tudi v vročini navdušeni za šalo

Maribor, 14. maja.

Se nekaj dni in mariborska obdravska kopališča bodo znova zaživela. Na 'otoku' bo uradna otvoritev že prihodnjo nedeljo, v drugih kopališčih ob Dravi pa že mnogo prej opažamo navdušene kopalce. Prav je, da se kot vestni reporterji, tik ob pričetku kopalne sezone spomnimo tudi naših kopališč, kjer si častiti meščani in meščanke hlade svoja pregrešna telesa. Ne morda zaradi tega, da bi reporter sledil že zastarelemu šlagerju, v katerem se toliko opevajo bederca in slične zadeve nežnega spola. Ne, prav gotovo ne! Zanimiva je tudi neke vrste statistika v pogledu mičnih spominov in zgodbic ter reminiscenc o naših kopalcih in kopalkah, kakor tudi o kopališčih.

Nekdanji eldorado

mariborskih kopalcev — ko še ni bilo Mariborskega otoka — sta bili kopališči g. Kristana in pa g. Käferja. V teh kopališčih se je zbiralo vse, kar je čutilo potrebo po hladni vodi. Danes ni več tako. Konkurenca Mariborskega otoka je tolika, da so tema dve kopališčema ostali zvesti samo oni, ki nimajo časa, da bi pobiteli na precej oddaljeni otok. »Torej sta omenjeni kopališči postali zbirališči onih »plebejcev«, ki jim pravimo tudi uradniki, trgovski pomočniki itd. Vsi ti imajo komaj toliko časa, da si v iskromni urici opoldanskega oddiha lahko privoščijo hladno kopal, sicer umazane Drave. Kopališčem pa so ostali zvesti tudi oni, ki so nedostopni za vsako novotarijo in ki še niso izgubili smisla za romantiko preteklih dni. Romantiko? Morda bi bila primerna še kaka druga beseda za vse ono, kar se je dogajalo nekoč v teh silno popularnih kopališčih.

Ko bi govorile stene kabin...

Koliko src se je našlo v teh kopališčih srečnih drugo ob drugem. Ko bi lahko o vsem tem pripovedovale stene lesenih kabin! Koliko poznanstev je bilo sklenjenih, ki so često imela svoj konec pred oltarjem ali kje drugje. Je že tako. Človeška kri je vroča, vroče je sonce in Drava za vse to še premalo hladna. Sicer so zlobni jeziki vedeli povedati včasih še marsikaj, kar pa menda ne bo držalo. Sem namreč poznal neko gospodično, ki je nekaj kopalnih sezon redno zahajala v eno omenjenih kopališč. Pa bi skoraj prišel, da je še danes devica, na vkljub vsem govoricam. Res je, da gospodična ni bila lepota (in tudi danes ni!) pa vendar bi se lahko kaj pripetilo ob vroči krvi in topleni soncu, pa premalo hladni Dravi... Danes je v teh kopališčih

umrla romantika

take sorte, živi samo še obujanje spominov na čase, ki so bili in jih nikoli več ne bo... Kopajo se pač še samo poslovni ljudje, ki nimajo smisla, pa tudi časa ne za take in slične zadeve. Oni pravi, postopaški cvet kopalcev in kopalk se je preselil na Mari-

borski otok in sedaj tam ustvarja zgodovino romantike kopanja.

Da, Mariborski otok!

Ponosni smo nanj Mariborčani, ponosni tako, da popeljemo vsakega tujca nanj. Tujci često s prav kritičnim očesom motrijo vso »zadevo«, dokler se vse ne izprevrže v hvalo in slavospeve. Tista prva kritičnost tujcev pa izvira iz gole zavisti, ker oni nimajo kaj podobnega. Ampak je že tako, da je Mariborski otok samo eden in ta je naš. A pustimo to! Glavno je, da imamo otok mi purgarji mariborski in da si na njem lahko lajšamo težave naših dni in da pri tem najdemo svoj hec. To se pravi, da si ga moramo sami napraviti. Pred leti je bilo še vse precej špaso. V sedanjih splošni krizi pa je vsak navezan nase. So pred leti na primer izvolili na otoku

Miss Maribor

Čeprav je to dokaj resna zadeva, so hudobneži iz vsega napravili hec in s tem spravili miss Maribor ob vso veljavo. Je pač križ s temi »missi« in menda pri nas nobena ne bo imela specialne sreče. Pa kaj hočemo, končno spada tudi že to v arhiv romantike. In kaj: saj je kar bedasto, da se takole gremo »miss!« Saj si lahko vsak kopalec izbere svojo

miss, ki jih je na otoku na pretek. In ni treba nikake komisije in ni prav nič zavisti, ko pa so tako vse otoške miss srečne in zadovoljne ob strani svojih še srečnejših kavalirjev...

V ostalem pa je slika taka, kot po drugih kopališčih. Ne manjka tudi manjših senzacij. A so vsakdanje, da so tudi za reporterja v teh kritičnih časih časopisnih rač — bagatela. Ne verjamete? Ali je to omembe vredno, če debelšna gospa kar javno ošteva svojo slabšo polovico, ker se je preveč zagledala nekam, kar ji ni po volji? In če je navdušen plašalec po neprevidnosti izgubil v bazenu plavalne hlačke ter mora v vodi čakati sramežljivo »odrešenja?« To so stvari, o katerih se ne da in ni vredno razpravljati. Glavno je, da eni plavajo, drugi se sončijo, najdrznejši pa s stolpa skačejo v vodo. Oni, katerih se vse to ne tiče, pa vse z večjim ali manjšim zanimanjem opazujejo.

Pozabiti pa ob koncu ne smemo še onih, ki so po dva in dva ob mraku sprehajajo v bližnjem gozdiču in jo nato peš in po ovinjih uberejo proti mestu. Pri teh je pa res doma prava romantika, ki je ne bo nikoli konec.

— ob —

Ban dr. Natlačen v Mariboru

Maribor, 14. maja.

V torek je ban Dravske banovine dr. Marko Natlačen prvič uradno posetil našo revno sèverno obdravsko metropolo. Prispejel je z avtomobilom okoli 20. ure pred rotovž na Glavnem trgu, kjer so ga pričakovali zastopniki oblasti, cerkve, raznih korporacij in organizacij ter številno občinstvo. Takoj nato je bil v mestni posvetovalnici pozdravljen sprejem. Predsednik mariborske občine dr. Juvan je zagotovil banu, da so Mariborčani zvesto vdani kralju, domovini in državi ter da naj izraze globoke vdanosti obmejnega Maribora tolmači na najvišjih mestih. — Ban dr. Natlačen se je zahvalil za lep sprejem takole: »Iskrena zahvala za pozdrave in za vse izraze vdanosti in zvestobe do vzvišene kraljevskega doma, kakor tudi za vsa zagotovila zvestobe in ljubezni do naroda in države. Zvestoba do vzvišene kraljevskega doma, ljubezen do naroda in države, nas je v tem trenutku tu zbrala in združila. Ko prihajam prvič službeno v naš obmejni Maribor, vas prosim in želim, da to vdanost in zvestobo do visokega kraljevskega doma, do naroda in države krepko gojite. Mislim, da je to še zlasti potrebno tu na naši skrajni severni meji, kjer prav posebno čutim, da še niso usahnile vse žetle sosa-

dov po tem lepem koščku slovenske zemlje. Zelel bi, da bi nas ljubezen do vzvišene kraljevskega doma, do države in naroda združila, kot nas je združila v tem trenutku na tem mestu, tudi v boče v vseh naših stremljenjih za lepšo bodočnost naše banovine in vse širne domovine!«

V sredo dopoldne je dr. Natlačen sprejemal deputacije in stranke na sreskem načelstvu. V teku dopoldneva si je ogledal splošno bolnišnico, gozdarsko in vinarstvo »sadjarsko šolo. Popoldne se je podal v Št. Ilj. Zg. Sv. Kungoto in Svečino. Nadaljnji poseti bodo še danes dopoldne, nakar se g. ban vrne v Ljubljano. Vse mesto je bilo ob prihodu in v sredo ves dan odeto v državne za-stave.

Tragika vsakdanjosti

Maribor, 14. maja.

Tragična smrt je doletela jedva 9letnega Karla Kalina, sinčka upokojenega ključavničarja Antona Kalina iz Slovenske ulice. V torek proti večeru so se blizu broda v Celju igrali ob Dravi otroci, med njimi je bil tudi Karl. Lovili so vejevje, ki ga splavlja v veliki množini po vsakem deževju narasla Drava. Nenadoma pa je Karl, ki je bil zelo drzne narave, izgubil ravnotežje in omahnil v dravske valove, ki so ga hip nato za vedno zagnili. Ostali otroci so se v strahu razbežali, ljudje pa, ki so bili priča nesreče, so takoj obvestili o dogodku čolnarje. Vendar je vse poizvedovanje in iskanje bilo

brezuspšno, trupelca mladega utopljenca niso mogli najti.

Istega dne so v Reki pri Hočah pokopavali posestnika Antona Podkrižnika. K pogrebu se je namenila tudi 25letna posestnikova hči Marija Čuričeva. Ko pa je šla preko neke mlake na travniku, jo je nenadoma popadla božjast in je omahnila v nekaj centimetrov visoko mlako. Nesreča je hotela, da je padla na obraz in ker ni bilo nikogar v bližini, da bi ji pomagal, se je reva zadušila. Ko so jo našli, je bila že mrtva.

Strašna smrt mladega dekleta

Maribor, 14. maja

Grozovita nesreča se je zgodila v torek zvečer v Pekrah pri Mariboru, ki je zahtevala življenje jedva 14letne viničarjeve hčerke Marice Brunškove. — Pri nekem tamkajšnjem veleposestniku je bil kot viničar zaposlen Josip Brunško, ki je v torek popoldne kosil na travniku zgodnjo travo. Pri grabljenju in nakladanju na voz je pomagala tudi njegova hčerka 14letna Marica. Proti večeru sta bila z delom gotova. Marica se je skobacala na voz, oče pa je vodil konje. Ob nekem jarku pa se je voz s travo nagnil in se prevrnil, kar je postalo usodno za dekle na vozu. Marica je držala v rokah koso in ko se je voz prevrnil je tako nesrečno padla, da se je nataknila na koso. Ostro rezilo se je nesrečnemu dekletu zapčilo v spodnji del hrčta s tako silo, da je izstopilo na trebuhu. Telefonično so o nesreči takoj obvestili mariborske reševalce, ki so umirajoče dekle z vso naglico odpeljali v bolnišnico. Tudi takojšnja operacija pa je bila zaman, kajti Marica je nekaj ur po strašni nesreči izdihnila v groznih bolečinah svojo mlado dušo. Z užalostjenimi starši in ubogo Marico sočustvujejo vse Pekre.

Pes, ki je rešil gospodarju življenje

Maribor, 14. maja

V sredo zgodaj zjutraj, se je odpravil od doma v Zg. Roču nad Selnico splavar Martin Santl, namenjen k Sv. Ožboltu, kjer je hotel prevzeti neki splav. Ko pa je došel do križa, ki stoji na križišču ob Helbelnovem posestvu, je v temi planil nanj neznanec srednje starosti z dolgim kuhinjskim nožem v rokah. Santl je še pravočasno prestregel sunek z nožem, jasno mu je pa tudi bilo, da ima opravka z roparjem, ki se skuša prilastiti denar, ki ga je imel pri sebi. Sopil se je z roparjem in med njima se je razvil boj na življenje in smrt, v katerem bi Santl najbrž podlegel, ko bi ne dospela pravočasna pomoč. Za svojim gospodarjem je pritekkel, kot da bi slutil nesrečo, Santlnov veliki čuvajski pes in ko je videl gospodarja v boju z zločincem, je takoj pričel besno naskakovati neznanca, ki jo je kmalu nato urnih nog popihal v bližnji gozd. Zanimivo je, da je bil zvesti pes doma priklenjen in da se je strgal z verige ter odhitel za gospodarjem. Napad je prijavljen orožnikom, ki bodo roparja gotovo kmalu izsledili, ker ga je Santl natančno popisal.

— Iz banovinske službe. Florijan Uhl, diplomirani tehnik in banovinski uradniški pripravnik X. pol. skup. pri okrajnem cestnem odboru v Slovenjgradu je napredoval v IX. pol. skup.

SLAGER OPERETA:

NA LEPI PLAVI DONAVI

Pride! Premiera v soboto!
KINO SLOGA!

Maribor

m— Narodno gledališče. Petek, 15. maja: Zaprto. — Sobota, 16. maja ob 20.: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Znižane cene. — Nedelja, 17. maja ob 15. uri: »Nastop otroškega baleta iz Zagreba«. Ob 20. uri: »Karriera kanclista Winziga«. Zadužič. Znižane cene.

m— Velika akademija delavstva bo v soboto, 16. maja ob 20. uri v Uniju. Spored je izredno pester in nastopijo vsa delavska kulturna društva. Zanimanje za akademijo je zelo veliko.

m— Dijaki so štrajkali. Na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru so pred dnevi stopili v stavko vsi gojenci. Zahtevali so izboljšanje hrane pa enako razdeljevanje poljskih del. Stavka pa menda ni uspela, ker je ravnateljstvo tri gojence izključilo iz šole, ostali pa so dobili ukor.

m— Na policiji zoblejjo črešnje. Na dvorišču mestne policije na Slomškovo trgu je prva v Mariboru dozorela črešnja, ki je postala znamenita tudi zaradi tega, ker včasih vzcvete dvakrat na leto. — Na trgu pa so prodajali prve jagode — po 20 dinarjev liter!

m— Smrt pod vozom. V Črncih pri Apačah je bil v graščini Freudenu uslužben 72-letni Ivan Sabo. Pred dnevi je po nesrečnem naključju padel pod voz, pri čemer mu je zdrobilo prsni koš. Sabo, ki zapuščal pet otrok, je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl.

m— Neznankom je odšel z doma sin sluga pri Ljudski samopomoči. 16-letni Rajmund Nerat. Za njim poizvedujejo zaskrbljeni starši in policija.

m— Kino. Grajski: »Zasledovanje«. — Union: »Sto dni Napoleon«.

Celje

c— Popravilo levega brega Savinje pod grobeljskim mostom. Za dobavo ilovke 500.37 m³ za zagraditev udora na levem bregu Savinje pod grobeljskim mostom bo prva ustna licitacija 23. maja ob 11. dopoldne na sreskem načelstvu v Celju. Proračunski znesek znaša 35.025.90 Din in se dobe potrebne informacije pri tehničnem razdelku.

c— Nalomila si je levo roko, ko je doma v torek padla 45-letna Verdev Alojzija, žena žagarja v Gotovljah pri Zalcu.

c— Beseda o javnih delih. Glede skorajšnjega pričetka javnih del v celjskem srezu, o čemer smo poročali v našem listu 1. maja t. l. pripominjamo, da je sam g. župan poročal na občinski seji že dne 24. aprila, da je prejel od gradbenega vodstva banške uprave obvestilo, da bo v prihodnjem »Službenem listu, objavljen zapis regulacijskih del na Savinji. S poročilom smo hoteli mi prvi opozoriti najpotrebnejše brezposelne reveže, ki bi se tako lahko pravočasno zagotovili z delom in zaslužkom. Če se z obljubljenimi javnimi deli še ne bo pričelo, pa ne moremo pomagati.

c— Svinjski trg. Preteklo sredo je bilo na svinjski sejmi pripeljanih 93 svinj; od teh je bilo prodanih 50. Cene so se že nekoliko znižale ter stane do 2 meseca staro prase 90—120 Din, do 3 mesece 220 Din, od 4 do 5 mesecev 320 do 450 Din. Prodajalci so večinoma iz St. Jurja ob juž. žel., Ponikve in celo iz Smarja, dočim pa kupci prihajajo največ iz Savinjske doline, Celja in okolice, Vojnika, Dornberne in drugod. Svinjski sejmi je v Celju vsako sredo in soboto ter je najbolj živahen v zgodnjih dopoldanskih urah.

Sodba ob železniškem prelazu v Tivoliju

Dr. Volavšek se ni pregrešil proti javnemu redu in varnosti

Ljubljana, 14. maja
Sprehajalec v Tivoliju so davi radovedno motrili gručo ljudi ob železniškem prelazu pri ribniku, posebno ko so opazili med njimi državnega pravdnika dr. Fellacherja in sodnika okrožnega sodišča dr. Lederhasa z zapisnikarjem. »Le zakaj gre«, so se spraševali med seboj. »Najbrž za rekonstrukcijo kakega težkega zločina!« je menil neki hudomušnež. Pa ni šlo za zločin, temveč za to, da se dožene ali se je specialist za pljučne bolezni dr. Volavšek zares pregrešil zoper javni red in varnost, kot ga je obtožilo državno pravdninstvo.

Bilo je pozimi pred božičem okoli 6. zvečer, ko se je pripeljal dr. Volavšek s svojim avtomobilom do železniškega prelaza in je vozil preko njega. V trenutku pa, ko je bil sredi železniške proge,

je avto v visokem snegu obtičal

Naj se je dr. Volavšek še tako trudil, vozila ni mogel spraviti ne naprej ne nazaj. Desno zadnje kolo je namreč zdrknilo s cestišča in kolesa niso imela dovolj opore v mehkiem snegu. V tej zagati so se iznenada začele spuščati rampe, znamenje, da prihaja vlak. Nekaj pasantov je k sreči opazilo, da je avto sredi proge, na kar so opozorili tudi čuvaja v bližnji čuvajnici. Ta je hitro telefoniral na glavni kolodvor, odkoder je imel vsak čas pridrveti brzovlak. Srečno so ga še pravočasno ustavili na odprti progi, toda nevarnosti s tem še ni bilo konec. Z druge strani je namreč prihajal vrhniški vlak.

V stiski

je čuvaj zopet odprl rampe, da bi mogel avto s tira na cesto. Kočno se je dr. Volavšku skupaj s pasanti le posrečilo avto dvigniti in ga postaviti zopet nazaj na cestišče, nakar je avto zapeljal mimo ribnika proti tivolskem gradu. Bil je pa že tudi skrajni čas, kajti bilo je tema in tudi tako gosta megla, tako da bi bilo vrhniški vlak prav težko ustaviti, ker je bil že na progi. Dr. Volavšku ni le pretela nevarnost, da bo prišel ob avto, temveč še kaj hujšega.

Otvoritev protituberkuloznega tedna v nedeljo 17. t. m. ob 9. uri na verandi restavracija »Zvezda«. Priidite!

»Večer otrok« v soboto, 16. maja ob 18.30 v dvorani Delavske zbornice. Začetek ob 18.30 uri. Ples, recitacije, modna revija.

Darujte za Protituberkulozno zvezo vsaj Din 1.—!

Obiskujte prireditve v Protituberkuloznem tednu!

»Otroška modna revija« v soboto, 16. t. m. ob 18.30 uri v Delavski zbornici.

c— V zvezi z ubojem v Košnici, katerega žrtev je bil 31-letni poročeni železničar Pavel Kragolnik iz Košnice, so bile retirane štiri uboja obdolžene osebe in sicer Anton Š., Rudolf K., Martin Č. in Ivan H. Vsi so doma iz Košnice pri Celju in dva sta celo posestnika. Žena pokojnega Kragolnika ima 5 otrok, pričakuje pa še šestega. O razpravi o gornjem uboju bomo poročali.

Železniška uprava je po svoji dolžnosti uvedla preiskavo, zakaj se je moral brzovlak ustaviti na progi. V akcijo je stopila policija, ki je drugega dne ob 10. dopoldne skušala ugotoviti, kakšen je bil dejanski stan prejšnjega dne ob 6. zvečer. Napravila se je skica in na podlagi policijskega poročila je bil potem dr. Volavšek obtožen — ogrožanja javnega reda in varnosti.

Bili sta že dve obravnavi zaradi tega in davi že tretja, zdaj pa na »licu mesta«. Dr. Volavšek je demonstriral kakšen je bil položaj, ko je zavozil na železniški tir.

policijski stražnik je vztrajal

na svojem poročilu, priča dijak Šubic pa je izpovedal o vseh podrobnostih, kakor se jih je še spominjal. Bil je

tisti, ki je največ pripomogel, da je prišel dr. Volavšek z avtomobilom preko železniškega tira.

Sodba na prostem

Ko je bil sedaj dejanski stan vsestransko ugotovljen, je sodnik dr. Lederhas izrekel sodbo v imenu Nj. Vel. kralja kar tam pri prelazu. Obtoženca dr. Volavška je oprostil vsake krivde in kazni in je to svojo sodbo tudi na dolgo utemeljeval. S tem je bila zaključena obravnava, za katero izid so se zlasti zanimali naši avtomobilisti.

»Kaj takega pa še ne!« je menil neki pasant, ko so se gosposke razhajali, »da bi se sodba izrekla v Tivoliju!« »To velja napisati!« je menil naš reporter. »Sodbe na prostem so v resnici redke, zlasti pa še na takem kraju!«

Nove umetniške razglednice

Ljubljana, 14. maja.
Uprava revije »Nova obzorja« je pravkar izdala serijo lepih umetniških razglednic po originalu akad. slikarja Ljubivoja Ravnikarja.

Razglednice so idejno in umetniško zanimivo in pomembno delo in jih vsakomur toplo priporočamo.

Ob taki izvrjni produkciji bi bil pač skrajni čas, da iz naših trgovin, ki prodajajo razglednice, izgine vsaj ves tisti tuji šmok, ki čisto naravnost kvari okus in nima z našo miselnostjo prav nič skupnega.

Serija obsega 10 razglednic in stane in 12.50. Naročilom po pošti se priračuna poštnina. Trgovci imajo popust.

Naročila sprejema: Uprava revije »Nova obzorja«, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 1.

Dajte mi papirja

Ljubdreg, 14. maja.
Pred dnevi je nenadoma umrl kmet Tomo Zember, star 42 let. Dopoldne je šel v vinograd svojega očeta, kjer so ga pogostili z vinom. Ko je izpil prvi kozarec, mu je postalo nenadoma slabo. Očetu je rekel: »Dajte mi papirja, umrl bom!«

Oče je mislil, da se sin šali, si je pa kar naprej zahteval papirja. Ko so našli komadič papirja po dolgem iskanju v kletei, in mu ga potisnili v roko, je bil Zember že mrtev. Zember je imel slutnjo, da njegovo življenje ugaša in je hotel pred smrtjo napisati svojo oporoko.

Zanimivosti

Pri neki nočni vaji nad Rabatom (Maroko) sta se v megli ponesrečila dva vojaška aviona. Eden je strmoglavil na zemljo in se užgal, drugi je zadel ob skalovje in se razbil. Obe posadki sta mrtvi.

O tragičnem dogodku poročajo iz Sarajeva: Soproga živinozdravnika Sarloto Grüner je zadela kap; njenega soproga je smrt ljubljene žene tako užalostila, da

je nekaj ur pozneje tudi izdihnil. Pokojna sta starša sarajevskega zdravnika dr. Grünerja.

Iz Amsterdama poročajo: Velika svečarna v Goudji je do tal pogorela. Ogenj je nastal v skladiščih olja in se je tako hitro razširil po tovarni, da je bilo gašenje nemogoče, zlasti ker je pri manjkovalo vode in so neprestane eksplozije oljnih sodov ogrožale gasilce. Vendar so mogli na srečo še rešiti bencinsko skladišče, da ni bilo še hujše katastrofe. Škodo cenijo na 300.000 holandskih goldinarjev. Okoli 500 delavcev je zdaj brez službe, kar je za mesto težek udarec. Tovarna je bila eno največjih podjetij te vrste v Holandiji.

Sezacionalen proces so imeli te dni v Los Angelesu. Neka gospa Grace Warren Dubois iz ugledne rodbine je bila zaradi umora svojega sina obsojena na dosmrtno ječo. Izjavila je pred sodiščem, da je ustrelila sina, ker je bil tak strahopetnež, da si ponoči ni upal iti sam čez ulico. Vsi člani rodbine so bili pogumni ljudje, samo njen sin, zadnji brst rodbine, se je tako izpridil.

SLAGER OPERETA:

NA LEPIPLAVI DONAVI

Pride! Premiera v soboto!
KINO SLOGA!

Razstavnj prostorj I. kategorije na Ljubljanskem velesejmu so za pomladansko prireditve, ki bo od 30. maja do 8. junija, že do zadnjega kotička oddani. Vse cenjene tvrdke, ki so imele namen razstaviti na spomladanskem velesejmu, opozarja uprava velesejma, da je na razpolago le še nekaj mest II. vrste, ki pa bodo tudi v najkrajšem času oddana, ker se zglašajo vsak dan številni novi razstavljalci. — Spomladanski velesejmi v Ljubljani bo torej z ozirom na veliko število razstavljačih tvrdk in vsled množine razstavljenega blaga zelo zanimiv in bo nudil veliko izbiro.

Utegne nastopiti kaj hipnega...

Lov na senzacije — Premišljevanje o raznih interesih

Ljubljana, 14. maja.

Ko sem se zjutraj prebudil, me je nekaj pičilo in skoraj zaklel sem. Bomo že videli, sem si rekel, če v Ljubljani res ni novic ni senzacij! Pa sem odšel na lov za novicami in senzacijami. Med potjo me je mučila misel: Kaj se je neki novega zgodilo v Ljubljani? Kam naj se obrnem? Saj so nas pritisnili ob zid zadnje čase. V uradih ne dobiš nič, na policiji same nezanimive reči. Ljudje so nezaupljivi, ker pravijo, da je bolje, če človek v teh časih molči in si misli svoje. Za vraga, karkoli se je pa le zgodilo. Tako sem se ojunčil in se odločil, da bom kar izpraševal po ulicah. Bo že kaj, saj je astrološka napoved za danes dobra. Prav do besede stoji v njej: *Utegne nastopiti kaj hipnega in nepričakovanega...*

Pretentanje

Prvi, ki sem ga kot znanca srečal, je bil tovariš iz sosedne redakcije. Malo sem pomislil, če se izplača, da ga pobaram po novicah. Mi se namreč običajno ne izprašujemo po novicah. Stara resnica je, da novinarji vedo najmanj. Saj so zato na svetu, da iz-

Kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte vam odstranimo brez bolečin, ter strokovnjaško zmasiramo noge v naši pedikuri.

Obiščite nas, prepričajte se!

Nega nog Din 10.—

Ljubljana, Selenburgova 7.

prašujejo druge po novicah. Med tem me je že ogovoril.

— Kam pa, tovariš?

— Takole, veš, motive iščem!

Nisem mu mogel zaupati, da iščem v resnici senzacije, ker bi mu razdražil »novinarski nagon« in bi mu utegnili prekrizati ta ali oni računček. Tako sem se naradil, kakor da me ljubljanske novice prav nič ne brigajo.

— A tako, je dejal, me pogledal nekam pomilovalno, zamahnil z roko in odšel. Le išči motive, si je mislil, jaz iščem pa novice in senzacij. Pa se ga le pretental.

Velika poneverba

V sosedni ulici sem srečal drugega znanca. Po poklicu je trgovec. Zopet sem pomislil, če je vredno, da izgubljam z njim svoj dragoceni čas, ki pa ni zlato. Ko bi bil zlato, bi morda zdajle ne čepel v redakciji.

Pa si nisem mogel kaj, da bi ga ne ogovoril, ker je šel mimo in sva tudi sicer prijatelja.

— Kaj je novega, prijatelj?

— Novega? A nič, slabi časi, kšeft ne gre, saj smo berači že vsi skupaj.

Ošinil je moj zamašeni plašč in moje razcefrane hlače, kakor

da išče otipljivega dokaza, da smo res vsi berači. Zdel se mi je pa nekam sumljiv. Začutil sem, da mu leži nekaj na srcu. Reporter mora imeti tak »sedemnajsti čut«, s katerim pogrunta reči, ki leže ljudem na srcu. Molčal sem in čakal. Kakor da mi ni za senzacije ne za novice. Tako sem mu razvezal jezik. — Veš, velika nesreča se mi je pripetila. Včeraj so aretirali mojo prodajalko in knjigovodkinjo. Izračunali smo, vsota. Gre za kakih 200.000 Din. Postala pa je med tem hišna posestnica in še za hranilnico ji je ostalo.

— Nemogoče, sem dejal brezbrizno, nemogoče! V duhu sem pa že sedel za strojem in pisal senzacijo, ki ne bo samo senzacija, temveč tudi bomba, granata.

— Toda prosim te, prijatelj, da molčiš kakor grob. V interesu preiskave in mojega kšefta, ki je znan in ugleden kšeft, se ne smeš pisati o tem!

Bilo mi je, kakor bi me polil z mrzlo vodo. Senzacija je padla v vodo. Ta prokleti »interes preiskave«. Izrekel sem mu sožalje in se poslovil.

Družabni škandal

Grenko premišljujoč o interesih preiskave sem naletel na tretjega znanca. To je pa mož umetnosti, torej z umetniškega področja. Ali je mogoče, da se je zgodilo kaj novega v slovenski umetnosti? sem pomislil. Pa sem se obregnil obenj.

— Kaj je novega? O nič, nič posebnega!

— Morda pa le...

— Ne, ne, nič novega...

Prijatelj — umetnik se je začel muzati. »Sedemnajsti reporterski čut mi je pomagal.

— Ampak napreduješ, prijatelj — umetnik, od dne do dne si bolj ploden. Tvoje knjige vzbujajo pozornost! Pravijo, da si tič!

— Najnovejšega pa ne veš, prijatelj novinar. Še ne veš, kaj se je zgodilo?

— Boga mi, ne vem!

Radovednost se mi je prišpčila. Skoraj tresel sem se, kakor berač, ki čaka na počasnega človekoljuba, iščočega ficek po žepih.

— Oj, to je bil hec, je nadaljeval prijatelj — umetnik, zaradi moje zadnje knjige. Še ne veš, kaj ne? Neka ugledna ljubljanska dama se je čutila prizadeta. Zaklela se je, da se bo maščevala. Od tega trenutka išče prilike, da me pretepe.

Nedavno sva se srečala pred glavno pošto. Izdala se je, tako besno je gledala. Jaz sem se pa le ustrašil, ker je imela s seboj človeka, ki bi mu prisodil, zmožnost, da mi pretiplje obisti in mi morda tudi polomi kosti. Skočil sem k policaju in prosil

kot pošten državljan za zaščito. To me je rešilo. Toda, za božjo voljo te prosim, da ne boš kaj napisal o tem, še ni zrelo, ni v interesu umetnosti. Veš, vsak družabni škandal ni v interesu umetnosti pri nas v Jugoslaviji. V Franciji je drugače, tam so družabni škandali glavni pospeševalci umetnosti...

Čestital sem mu in se poslovil, turobno premišljujoč o interesih slovenske umetnosti...

Temni srednji vek

Na vogalu sem se zaletel v četrtega znanca, ki se zanima živo za filozofijo, pa ni filozof.

— Si bil zadnjič na univerzi pri filozofskem predavanju, me je ogovoril.

— Nisem bil, ali ne veš, da je treba najprvo živeti in šele nato filozofirati?

— Ni res, predavatelj je dokazoval, da je prvo filozofiranje in da je šele nato mogoče življenje!

— Je nemara res, sem rekel, toda ne utegnem, da bi zdaj o tem filozofiral, jaz hočem novice, senzacij, bomb...

— Bomb se ti hoče, prijatelj — reporter, bombe so pokale na tem predavanju. Predavatelj je dokazal, da temnega srednjega veka ni bilo, da so odslej najmanj ignoranti tisti, ki trde, da je imela zgodovina zapadnoevropske kulture kdaj dobo, ki se je prijelo ime »temni srednji vek«. Toda, prosim te, ne objavi tega v svojem bulvarnem časopisu, ker ni v interesu liberalnega dela slovenske javnosti. Stvar je namreč taka. Neki katoliški filozof v Franciji je izdal krasne monografije o srednjeveških filozofih. S tako zarjo jih je obdal, da odslej ta zarja osvetljuje prejšnjo temo srednjega veka. Torej, prosim, v interesu liberalnega dela slovenskega naroda...

Nova slovenska drama

Globoko premišljujoč o interesih liberalnega dela slovenskega naroda sem se napolil dalje sklonjeno glavo. Ko sem jo dvignil, sem opazil daleč tam na koncu ulice petega znanca, ki se bavi z literaturo in je znan in priznan avtor slovenskih dram. Kaj bi ga nadlegoval, sem si mislil, zdaj že vem, da je v interesu slovenske drame, da se ne piše o njej in njenih avtorij. Ker pa je nasproti privozil ravno tramvaj in je manjkalo le malo, da ga ni povozil, sem priskočil in ga potegnili na pločnik. — Kaj je novega prijatelj — avtor?

— Novega? Pr. atelj — reporter, tako sem zamisljen, da bi me ta koreta skoraj povozila. V glavi se mi rojeva nova drama. To bo drama, ti rečem! Zgodovino sem že preštudiral, odkril nove dokumente. Drhtel sem, ko sem jih v muzeju prebiral. Slovenska umetnost bo dobila dramo, na katero bo svet ponosen. Pa ne samo svet, tudi Hrvati. Mimogrede ti

povem, da bom z njo Pomagal rešiti »hrvatsko pitanje«. Preklete, molčati pa moraš, dokler ne bo dodelana, sicer grozi nevarnost, da se mi vse skupaj izpridi... Je v interesu mojem in slovenske drame. Dobro veš, da smo revni, kar se dram tiče. Če se mi še ta skvari, je po nas. Težko bo dokazati potem Društvu narodov, da smo kulturni. Ljubljano bi kmalu prekrstili, kakor so prekrstili Adis Abebo.

Uspehi Vali Smrkoljeve

Nisem se poslovil, ker mi je bilo že vsega zadosti. Zdelo se mi je, da je v mojem interesu, da se ne poslavljam od svojih prijateljev, išoč po Ljubljani novic in senzacij. V takem obupnem razpoloženju sem bil, ko se je zgodil čudež. Srečal sem našo dramsko umetnico go. Savo Severjevo, ki je prikorakala kakor možača v krilu, ki ni krilo, temveč hlače in mi sporočilo drobno, toda razveseljivo novico z Dunaju, da gđ. Vali Smrkoljeva žanje uspehe na Dunaju. In s pripombo — v tem je bil čudež tega dne — naj sporočim slovenskemu narodu v svojem uglednem listu to veselo novico. Vali je nastopila na dunajski ljudski univerzi na velikem prireditvi »Pomlad v deželi« v naši narodni noši v srbskem plesu po glasbi g. Baranovića. Ta mesec bo pa nastopila v Baden-Badenu na velikem prireditvi, kjer bo imela v plesih prvo vlogo. Sicer je pa pridna in se uči in martra, torej lahko rečemo, da gara in se žrtvuje najčistejši panogi umetnosti, ki je ples. Vse podrobnosti o njenih uspehih na Dunaju bom šele dobil pismeno z Dunaja, nakar bo v interesu slovenske plesne umetnosti, da se o tem obvesti slovenski narod. — nek —

Ogromni honorarji pred 300 leti

V davnih starih časih so bili književniki ter umetniki sploh zelo slabo nagrajeni za svoja dela. Izdajalcj raznih revij so slabo plačevali pisateljem in pesnikom, zaradi tega, ker so ljudje zelo malo kupovali knjige.

Ko je slavni angleški pesnik Jon Milton (1608 — 1674) izdal svoj velik epski spev »Izgubljeni raj« je dobil dvesto zlatnikov in še to v dveh obrokih (torej so bili obroki že tedaj v modi). Ljudje so se tedaj naravnost čudili ter nazvali Miltonov honorar kot »ogromen«.

Večji honorar je bil dotlej sploh neznan. Slavni lord Bajron je bil zelo slabo plačan za svoja pesniška dela, med tem ko je njegov londonski založnik na njegovem pesniškem delu zaslužil samo v enkratni izdaji 16.000 funtov šterlingov.

Kam v soboto zvečer? Ob 18.30 v Delavsko zbornico na »Večer otroka«. Velezanimivo: ples Delakove šole, recitacije, otroška modna revija.

Vsak Ljubljančan v nedeljo, 17. t. m. na »Otroški sejm« na verandi restavracije »Zvezda«. Številni obiskovalci bodo prejeli darila. Zelo zanimivo: ročni izdelki otrok itd.

Ne zamudite prilike in obiščite »Otroški sejm«, ki bo samo v nedeljo od 9. do 17. ure na verandi restavracije »Zvezda«.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

114

Bilo je zarana, ko je 'Teror' zapustil svoje пристanišče, proti večeru pa je bil že daleč v Atlantskem oceanu.

Še nikdar ni 'Teror' plul s tako naglico. Izgledalo je, kot da hoče Jack pokazati svojim prijateljem, kaj premore njegova ladja. Med vožnjo niso mnogo govorili. Jack je bil večinoma pri krmu, kjer je mesto Billa krmaril Tom, kateremu Jack ni hotel krati veselja; Edvard je večjidej ležal v svoji kabini in čital. Ela, Bessie in Molly pa so kramljale ali pa z zanimanjem opazovale skozi steklo življenje v morju.

Minila sta že dva dneva in dve noči, odkar je bil Teror na poti. Zdaj pa se je nagibal že tretji dan svojemu koncu, ko je 'Teror' zmanjšal svojo hitrost.

Edvard, ki je bil to takoj opazil, je pohitel h krmu in povprašal Jacka, kaj to pomeni.

»Terorjeva' pot bo kmalu končana«, je s posebnim poudarkom odgovoril Jack. »Zdaj plovemo po Hudsonu navzgor; pred eno uro smo minili New York!«

Edvard skorajda ni verjel svojim ušesom.

'Teror' ni potreboval niti tri dni za pot iz starega v novi svet!

Jack je prijel zdaj Edvarda pod roko in ga odpeljal nekoliko v stran:

»Odpočijte se, dragi prijatelj, pot je še dolga in naporna, potrebovali boste svoje moči.«

»Ali, saj nisem utrujen, bolečine čedalje bolj popuščajo.«

»To me zelo veseli. Od srca vam želim, da bi bili v novi domovini čili in zdravi.«

»Hm, naša nova domovina«, je zamišljeno odgovoril Edvard, »a vaša — — —?«

Okrog Jackovih ust se je pokazala bolesta poteza.

»Moja domovina — moje ognjišče — ? — Sai imam v Londonu hišo in svoj 'Teror'...«

»In bitje, ki ga ljubite?« je tiho vprašal Edvard in ga prijel za roko.

»Ona nikdar ne bo hotela biti moja!« je z žalostnim glasom odgovoril Jack. »Nikdar!«

»Toda saj je vendar pri vas«, je pripomnil Edvard.

»Da, toda ne iz ljubezni do mene. O, ne, ona je ostala samo zato pri meni, da ne bom več storil kaj takega — no, saj razumete!«

Edvard je prikimal.

»Torej samo zato? Jaz pa sem mislil...«

»Da hoče biti Fla moja?« ga je prekinil Jack. »Ne bo hotela — predobro jo poznam.«

»Oh, saj vam bo odpustila!« je vzkljknil Edvard, »o tem sem trdno prepričan. Pride čas, ko se bo to zgodilo — dobro si zapomnite moje besede!«

Jack je žalostno zmajal z glavno.

»Tega ne verjamem, Edvard.«

»In vendar se bo zgodilo, da vas bo zopet objela in boste na ustih začutili njen poljub!« je odločno odgovoril Edvard.

Pri teh besedah je Jack ves zdrhtel.

»Edvard, Edvard! Če se bo to zgodilo, sem najsrečnejši človek na svetu. — Toda, tak trenotek, ali bo sploh kdaj prišel?«

»Mogoče v najkrajšem času!« je odgovoril Edvard in mu posmenljivo pogledal v obraz.

Jack se je zdrznil.

»Ali vam je Bessie kaj o tem govorila?«

»Ne, niti besedice. Toda ona siuti isto kot jaz. Sicer pa imajo ženske za take stvari neprimeren boljši čut, kot pa mi. Poleg tega pa se gospodična Morrisova ne zna pretvarjati.«

Jack ni na to ničesar več odgovoril. Prijatelja sta molče in zamišljeno gledala predse.

»Ali imate že kake načrte za bodočnost?« je naposled prekinil Edvard molk.

Jack je skomignil z rameni.

»Še nič dokončnega. Zaenkrat se mislim vrniti v London in poiskati Terezo. Res, da je najbrže ne bom smel sam kaznovati, ker Ela tega nikakor ne bo dopustila. — Bo pa eden mojih pomagačev opravil z njo...«

»In Manuela?«

»Ona bo ostala zaprta — za vedno...«

Edvard je nekaj premišljeval, potem pa rekel:

»Zakaj se hočete vrniti? Ostajate pri nas. Svoje pomagače pustite — imate dovolj denarja, da jih lahko dobro nagradite — ali pa jih vzemite s seboj, če hočete ostati pri vas. — Tu v Ameriki bo dovolj prostora za vse. — Nov svet, novo življenje, nova bodočnost!«

»Bomo videli, dragi Edvard — morda bo usoda vse to mnogo bolje uredila, kot pa mi.« je po časi odgovoril Jack in odšel.

TRAGIČNA NESREČA

Proti večeru je prispel 'Teror' do samotnega kraja ob reki Hudson, ki je bila tu že tako plitka, da 'Teror' ne bi več mogel pluti pod vodo dalje.

Ko se je 'Teror' dvignil nad vodno gladino, je Jack z zadovoljstvom ugotovil na zemljevidu, da je do bližnjega mesteca le nekaj kilometrov. Sklenil je, da pošlje tja svojega pomagača, da pride potem z vozom ponje.

Medtem ko so Jackovi pomagači prenesli prtljago na obalo, sta tudi Ela in Bessie stopili iz svoje kabine, da se podasta na prosto.

Ko sta stopali po hodniku, sta zaslišali, stokanje. Ela se takoj spoznala Manuelin glas, ki jo je bila večkrat obiskala, čeprav je vedela, da to Jacku ni prav.

Tudi zdaj je stopila Ela k njej in komaj je odprla vrata, ji je padla Manuela okoli vratu in jo ihto povpraševala:

»Oh, kje smo zdaj? Kam smo se toliko časa vozili? Kam me bodo odpeljali?«

»Zdaj smo v Ameriki, ob obali reke Hudsona«, ji je odgovorila Ela.

Manuela se je zdrznila.

»V Ameriki? — Zato so stroji noč in dan ropotali in nisem mogla zatisniti očesa!«

Bessie je stopila k Eli, ki je tolažila Manuelo in jo rahlo poteg-

nila iz kabine, ki jo je zopet zaklenila.

»Jaz tej ženski ne zaupam — predobro vem, kaj vse je že storila«, je rekla Bessie in odvedla Elo nazaj proti njeni kabini. Obe ma je zdaj bilo prešlo veselje, da bi odšli na prosto.

Ko sta se Ela in Bessie vračali v svojo kajito, sta na hodniku srečali pomagača, ki je pravkar nesel Manueli večerjo.

Pustili sta ga mimo in takoj nato zaslišali, kako je odklenil vrata.

V tem trenutku pa sta začuli žvenket stekla in psovko in predno sta se prav zavedli, je že švignila Manuela mimo njiju in na prosto.

»Držite jo!« je zarjul pomagač, katerega je bila tako nenadno presenetila, in že se je izteglo neka rok proti njej. Manuela pa se je spretno izmuznila in skočila v vodo in že je bila pri bregu.

Še preden so se na 'Terorju' dobro zavedli, je Španjolka že preletela preko majhne ravnice in kakor preganjena srna hitela po strmi stezi, ki se je vila v gore — v svobodo!

Jackovi pomagači so se divje pognali za njo, v tem sta prihitela na krov tudi Jack in Tom.

Ako jo je Jack hotel obrati za Manuelo, ga je zadržala Ela, vsa razburjena:

»William, kaj hočeš storiti? Ne smeš je ubiti!«

Jack, ki je na njeno klice obstal, ji je naglo odgovoril:

»Ničesar ji ne bom storil. Ujeti pa jo moramo, sicer nas zda.«

Hotel se je spustiti v tek, toda Ela se mu je pridružila, tako da je bil prisiljen zadržati korak.

Ves čas pa je sledil z očmi Manueli in videl, da se je medtem že povzpela na neki grič, a njeni preganjalci tudi niso bili več daleč za njo.

Razne novice

V Tokiu so oblasti odkrile tajno organizacijo, ki je vršila velikopotezno špijonažo v korist Rusije. Baje je v afero zapleten tudi sovjetski poslanik v Tokiu.

Kakor poročajo iz Washingtona, je po najnovejših podatkih prebivalstvo Zedinjenih držav v zadnjih petih letih naraslo za pol milijona glav. V desetih državah je število prebivalstva padlo. Najbolj obljudeni državi sta New York (12.889.000) in Pensylvania (10.066.000).

Sovjetska vlada je zaprla mejo med Mandžukuom in Rusijo vzdolž Amurja na daljavo 500 km, ker se je v Mandžukuu pojavilo več primerov kuge.

Astrološka napoved

za 15. maj

Danes kažeta Venera in Uran nekoliko prijaznejše lice. Moti pa v slabem stavu Merkur, kar povzroča nevšečnosti v poslovnem življenju. Sicer pa prijazni aspekti. Obetajo se ta dan prijetna presenečenja: srečanje s stariji dobrih znanci, pisma od dragih nam oseb in podobno. Tudi nova poznanstva in prijateljstva, nove dobre poslovne zveze se obetajo. Dan je naklonjen zlasti februarcem in oktobrom. V njih življenjski krog stopajo osebe, ki jim prinesejo srečo.

Iz domačih gajev

BOGOMIL FATUR:

Iskrénost

*Daj, potopiva svoj blede obraz
v hladnih, večernih ur zvesto zrcalo:
da je med nama poslednji čas
vse tako tesno in tuje postalo,
glej, si ne drzneva reči na glas.
Roža ljubezni, ki se razcveta
(davno minil je že najin maj)
v žaru visokega, vročega leta
je izgorela, umrla in zdaj,
zdaj sva brez stebela in listov in cveta.
Zdaj je jesen in med nama mrz.
Veter igra na ihtoče godalo
v prijazni, pričakujoči čas —
v hladnih večerov iskreno zrcalo
daj, potopiva svoj blede obraz.*

★

Bogomil Fatur je lil rojen 28. oktobra 1914. na Premu pri Ilirski Bistrici. Svoje pesmi objavlja v raznih revijah, zlasti v »Lj. zvonu« in »Sodobnosti«.

JUNAKINJA

TELEFONA

Nedavno je bilo v New-Jorku objavljeno letno poročilo Wailsove ustanove, katere namen je počastiti junštvo vsakdanjega dne. Pravila določajo med drugim 1000 dolarjev za telefonistke, ki so s pogumom in prisebnostjo v nevarnih trenutkih pripomogle k rešitvi človeških življenj.

Med zdaj odlikovanimi telefonistkami je Leona Smith iz Morrisona (Colorado), ki se je izkazala ob nekem neurju. S svojega mesta je imela širen razgled in je že na veliko daljavo opazila, da se bliža huda nevihta. Takoj je poklicala na telefon kolegico v Toledi, gorskemu mestecu, in zaprosila takojšnje obvestilo, če bi začela naraščati gorska reka. Četr ure pozneje je že prejela to obvestilo, pa je mogla tako pravočasno opozoriti s tem vse okoliške farmerje na bližajočo se nevarnost.

Telefonistka Eula Odd iz Ferridaya ob Misisipiju je celih šest tednov vztrajala na svojem mestu za časa velikih povodnj. V življenjski nevarnosti je delala v prostoru, ki je bil že napol pod vodo. Komaj da so ji mogli poslati nekaj hrane. Nekega dne je priplavala na deblu velika stružna pena kača. Uboga telefonistka se je nevarne pošasti komaj ubranila s kladivom.

Gospodična Rooke iz Folsoma (Nova Melika) je morala svojo hrabrost plačati z življenjem. Za časa neke povodnje je poklicala vse številke svojega telefonskega omrežja in posvarila ljudi. V tem se je poslopje zrušilo in pokopalo pod razvalinami hrabro dekle. Zdaj so ji na tem mestu postavili spomenik iz granita.

V Nebraski je neki letalec zašel v strašni snežni vihar, iz katerega se kljub obupnim naporom ni mogel rešiti. Na srečo ga je opazovala neka telefonistka, ki je poklicala bližnji aerodrom in vprašala: kaj storiti? Odgovorili so ji: Poskusite dobiti 30 mož, ki bodo z baklami obkrožili primeren prostor za pristanek. Telefonistka je brž spravila po koncu gasilsko četo, in letalec je bil rešen. Iz hvaležnosti je svojo rešiteljico zasnil, in tako je dobila 1000 dolarjev nagrade in povrh še ženina.

Nemški listi napadajo prestolo- naslednika

Nekateri nemški listi ostro napadajo bivšega nemškega prestolonaslednika radi njegovih čestitk Mussoliniju o priliki italijanske zmage v Abesiniji. Med drugim so v člankih odstavki kakor tale:

— Od vsakega drugega nemškega državljanca smo prej pričakovali čestitke ob rušenju abesinskega cesarstva kakor vprav od »kronprinca« Viljema. On bo moral sam urediti svoja nasprotstva z angleško kraljevo rodbino, ki menda ne bo posebno navdušena ob njegovih izlivih radosti. Ni dvoma, da ta uporaba Morsejevega aparata ne bo povečala na drugi strani Rokavskega preliva za tega pretendenta na prestol. Ako je pa kljub temu ta nova poteza Hohenzollerncev v Afriki naletela v Italiji naprtiljubljeno, se je to zgodilo vsekar radi tega, ker ima italijanski tisk precej smisla za politični humor, pa zato pred svetovno javnostjo ni hotel skriti — komedije take čestitke.

Anglija ne prizna novega podkralja

London, 14. maja. n. Angleška vlada je obvestila svojega poslanika v Addis Abebi, da se ne sme vesti do maršala Badoglia kot do podkralja, temveč samo kot do zapovednika italijanske vojske, ki je zasedla sovražno mesto.

Splošna stavka v Grčiji končana

Atene, 14. maja. tg. Danes popoldne se je nehal splošen štrajk v Grčiji. Po dosedaj javljenih poročilih ni bilo nikjer resnejših incidentov. Poudarja se, da se kljub veliki agitaciji ekstremnih elementov velika večina delavcev ni udeležila štrajka.

V Egiptu se je začela usodna borba med angleškim in italijanskim imperijem

London, 14. maja. u. Senzacija je vzbudila vest dnevnika »Star«, ki direktno obtožuje Italijane kot povzročitelje nemirov v Palestini.

List trdi, da italijanski agitatorji, izzivajo in podpirajo Arabce, radi česar je dosedaj našlo smrt 19 Židov. Z vsemi mogočimi sredstvi so ti agitatorji sejali med Arabce seme nezadovoljstva samo, da bi privedli britansko vladno v težak položaj. Pa ne samo v Palestini, tudi v Egiptu, so imeli isti agitatorji prste vmes, kot so odkrile britanske oblasti. Vendar so britanske oblasti bile zelo rezervirane in pazljive, ter niso

dovolili, da bi se objavili v listih ti vzroki, ki so dovedli do neredov, samo zato, da ne bi prišlo do alarma javnega mišljenja v Angliji.

Ta vest torej potrjuje domneve, da postaja Italija čedalje bolj nevaren rival Anglije in da se je že začela borba med italijanskim in angleškim imperijem. Ta borba se je začela v Egiptu. Cilj Italije bo, da omaja in končno stre oblast Angličev v Egiptu, ki je zdaj pod angleškim protektoratom. Anglija bi s tem izgubila svojo glavno oporišče v Afriki in njen imperij bi bil smrtno zadet.

„Hindenburg“ nad Anglijo

London, 14. maja. u. Včeraj proti večeru je zračna ladja »Hindenburg« z veliko brzino preletela golfijo Gloster.

Preseljevanje muslimanov

Sofija, 14. maja s. Nad 10.000 muslimanov je dospelo v Burgas. Naselili se bodo v Mali Aziji kot kolonisti.

Kolporter o politiki

ali korupcija cvete

Ljubljana, v maju.

Politika, o ti prečudna stvar, Kdor te ljubi, ga nagrajaš! (Prosto po Cankarju, korigirano po Piku)! Takole, ko prodajam naš »Glas« po Ljubljani zaidem večkrat v prav zanimivo politično debato. Zadnjič jo mahnem po široki asfaltni cesti ter ponujam vsepovsod naš »Glas«.

— Imate kaj o Abesiniji? Ali je res Haile Selasije odpeljal ves denar v Anglijo? Gotovo ima tam že lastno banko, sedaj bo pa konkuriral angleški narodni banki! Kaj pa dela Maček? Kaj veste o tem?

— Seveda! Na vse imate odgovor v današnjem »Glasu«! Evo! In mož je kupil, tako se je zanimal, za negušvo in Mačkovo usodo!

Bistvo politike

— O ti preklemska politika! Kdo te je iznašel? — je mož modroval dalje. Zavil je v prijazno gostilno, jaz pa za njim, mogoče prodam »Glasov«, da bo že kar iz njih nastal »huronski krik«, in ne več »Glaske«. Sicer pa iz glaska raste veliko in iz glaska nastane orjaški glas, ki pretresa hrib in plan.

V gostilni je sedelo polno gostov, »da'matinec« uživa sedaj na konjukturi, če je črn, so prti kot krvavi, Človeka je kar groza! In ob tej krvi sedijo možje ter politizirajo, da je zopet — kar groza. Moj kupec je takoj, čim je vstopil, začel pogovor o politiki. Mož je pa naletel na pravega!

— Hej moj mili Nace, kaj je to pravzaprav politika? Je res to sama goljufija?

Sijajen je bil odgovor! Nace položil svojo »jugoslovansko« dlan na mizo ter povabi vpraševalca, naj udari po njegovi roki! Ta se je seveda branil češ, pa ja ni kaj drugega »po sredie«. Mogoče ga misli osmešiti vpičto vseh gostov?

— No le mahni po roki, pa boš vedel takoj, kaj je to politika. To je za politiko najboljša definicija! Šele na prigovarjanja ostalih je mahnil ta po Nacetovi roki! In Nace? Bliskoma je odmaknil roko da je ta lopnil po prazni mizi (kozarci so bolešno zač'gljali!)

— Vidiš prijatelj, to je politika, je ugotovil naš Nace.

Ugotovil sem jaz ubogi kolporter, da sem v tem trenutku prisostvoval svoji najvišji politični šoli: mahanje mimo, to je politika! Še je modrost med narodom! Naš narod je res samonikel ter svojevrsten! Da sem šele pri orki »a« v politiki, sem ugotovil, ko sem odhajal olajšan za par »Glasov«, skozi vrata!

Zgodovina o korupciji

In zopet na cesti, tamle poleg je še ena gostilna, tudi tam se shajajo politiki »izrastli iz naroda«. Ko vstopim, mi udari na uho:

— Skandal, to je korupcija!

Križ božji, ljudje, ali veste, kaj govorite? V kulturni državi, pa govorite o teh groznih stvareh?

— To je svinjarija! — je kričal mož naprej. Kaj takega se še ni zgodilo pri nas!

— Beži no, bežil že zdavnaj! Korupcija je pri nas doma!

— Če mi dokažeš, da je to res, ti plačam šefan vinal!

— Drži!

In sta uçarila v dlan, beseda dana, vez veljal!

— Trnovčani vedo marsikaj! — je hitro dostavil drugi! To so vam politiki, še krapa so okovali!

— Trnovčani vedo marsikaj! — za čast trnovskega zvonala!

Napoleon je tič

— Ko je v davni dobi prišel Napoleon k nam v Ljubljano, se je nastanil v »škofiji«. Le izrednik je bil dovoljen vstop k njemu, sicer so pa tudi stalne francoske straže stale po vsem mestu ter nadzorovale kretanje meščanov. Moj praded se je hotel s posebnim darom pokloniti slavnemu Korzičanu, zato je odnesel v dar lepega tolstega krapa!

— Živijo trnovski krap! zakričijo oostje.

Izrabim priliko ter zakričim »Glas naroda«, večera izdajal! Vsi zaverovani me niti slišali niso. Trnovčan je pa nadaljeval:

— Takoj so ga pa ustavile na mostu čez Gradaščico francoske straže!

— To je tisti, ki se sedaj podira?

— Tiho! Tekrat se še ni! Francoski grenadir ga ni drugače pustil čez, da je moj ded obljubil eno četrtinko nagrade, ki jo bo dobil pri radodarnem Napoleonu! Izvršena je bila torej prva koupcija. Na šentjakobskem mostu je moral obljubiti drugo četrtino požrešnemu grenadirju, da je mogel preko Ljubljane, (O ti sveta korupcija!) Brezskrbno jo maha trnovski ribič do škofijeke palače, v.aj pol mu bo ostalo! Ja, figa, pa ne pol? Pri vratih je moral pa obljubiti saržantu še drugo polovico, drugače revež ne bi mogel k Napoleonu. No tam je kmalu opravil, Napoleon kot gurman se je zelo razveselil tolstega krupa, zato povpraša:

— Kaj bi radi kot napitnino?

Trnovčan pa blekne:

— Sire, prosim, da mi jih daste štiri-deset po v.....

Da bi sedaj videl imperatorjev obraz!

— Ampak čemu?

Brihtni Trnovčan mu je kmalu razložil vso zadevo, uvidevni Napoleon se je tudi prepričal o svoji skorumpirani armadi! Pravijo da je tedaj prvič zaslužil svoj konec. Trnovčanu je dal svetel tolar, ostalim je pa razdelil po zahtevi: saržantu dvajset, grenadirjema pa po deset na zadnjo plat!

Živio Napoleon

— Živio Napoleon! je zadonelo po gostilni, ko je Trnovčan končal to storijo. Nekdo je intoniral marseljezo in kmalu je vsa gostilna zapela.

— Glas naroda, francosko jugoslovansko prijateljstvo! sem zakričal! Šlo je v denar, dinarčki so padali, kot da bil cvetični dan.

— Vidiš, tako bi moralo biti tudi pri nas, pa nebi imeli »našičke« »želzniške«, »kovnice« itd. itd.

Vidiš ga tiča, sem si mislil, ta pa ne misli slabo!

Odhitel sem zopet na cesto, ves na novo poživljen. Naš narod je pa hudimansko kritičen ter navdušen za res radikalne metode.

Glas naroda, Glas naroda, narod za radikalne metode! sem zakričal. In narod je navelil name, trgali so se za časopis, da sem moral brž k telefonu naročit v tiskarni še desetisoč izvodov!

Pik.

Na Škotskem slovi kovačnica Gretna Greena, ki ima čisto posebno in menda edinstveno pravico na svetu. Tu namreč mladi za ljubljenci na kaj preprost način slezejo v zakonski jarem. Zaročena si samo čez nakovalo sežeta v roke, pa sta — poročena! Tako poroko vidimo na naši sliki. Godrnjači pa proti tej preprostosti v skjepanju zakonov tolikanj godrnjajo, da bo menda oblast ukini-la to staro pravico in bo kovač Gretna Green čez noč ob svojo privlačno slavo.

Najsrečnejša dežela na svetu Zadnja neodvisna država Oceanije

Eden prvih vladarskih činov novoga angleškega kralja Edwarda VIII. je bil, da je odlikoval z visokim redom kraljice Tonge blagodonečnega imena Saloto Toubou. Kje je ta kraljevina?

Mala kraljevina Tonga je označena na zemljevidu s črnimi pikami, ki predstavljajo vrsto malih otokov in otočkov v polinezijskem arhipelu, kjer vlada milo, subtropsko podnebje. Polinezijsko je l. 1646. odkril Tasman. Cook pa je podal l. 1773. ko je obiskal Tongo, zanimivo poročilo o šegah domačinov, zlasti pa o njihovi veliki gostoljubnosti.

Popolna neodvisnost

Ta država zavzema v Oceaniji izjemen položaj, namreč da je popolnoma neodvisna v političnem oziru. Interese Anglije, ki pa obstojajo le na podlagi prijateljskega sporazuma (ni to nikak protektorat), zastopa rezident z oblastjo konzula, dočim v notranji politiki popolnoma svobodno vlada kraljica. Kar se pa zunanje politike tiče, pa se angleški rezident tudi nima nič umešavati v posle zunanjega ministra Tonge.

Najsrečnejši ljudje

Tonga je edina država na svebivalce, in to so najsrečnejši ljudje na svetu. Ne vedo, kaj je boj za obstanek, ne kaj pomeni strašna beseda: svetovna kriza. Saj je na teh stoterih otočkih več hrane kakor pa je potrebujejo. Rib, banan, kokosovih orehov in najrazličnejših južnih sadežev — vsega je v taki izobilici, da tongaški jezik besede »glad« sploh ne pozna.

Ni revežev in beračev

Tonga je edina država nasvetu, kjer ni ne beračev ne revežev. Dočim smatrajo v Ameriki in Evropi revščino za sramoto, je na Tongi to le znak lenobe in se kaznuje kot zločin. V trenutku, ko izpolni mladenič 16. leto in postane polnoleten, mu da država kos zemlje, katero mora obdelovati in zasaditi kokosovih palm, ki jih mora potem vse življenje gojiti. Pridelek je njegova last; če pa umre, vzame država zemljo nazaj, da jo da novemu polnoletnemu mladeniču. Skrb za udovo in otroke pa prevzame država.

2 m dolga kraljica

Kraljica Solote Toubou, ki je zdaj stara 36 let, je bila vzgojena v Sidneyu in v San Franciscu, govori gladko francosko in angleško. Njeni osebni prejemki znašajo na leto 2000 dolarjev, kar je za njene razmere več ko dovolj. Saj živi v paradizu. Palače nima, zato pa lepo vilo in pa seveda tudi avto. Šofira ga sama. Za potovanja po deželi, ki šteje 400 otokov, pa ima lično jahto, ki jo je dobil njen oče Jurij II. nekoč v dar od generalnega guvernerja Avstralije. Ob

slavnostnih prilikah nosi kraljica oblačilo iz težke bele svile, plašč iz hermelina ter krono posuto z briljanti in safiri; je pa v tej opremitvi, ker nima ne nogavic ne čevljev in je dolga dva metra, torej precej groteskna prikazen.

Kraljevski soprog

V kraljčinemu imenu vlada njen mož Uilamie Tugi, ki je tudi nad 2 m visok in najmanj 150 kil težak. On je obenem ministrski predsednik, policijski prefekt in predseduje tudi parlamentu, ki zaseda po angleškem vzorcu, in ga kraljica dvakrat na leto sklicuje. Tudi »princ-regent« je, kakor kraljica anglikanske vere, ki je obenem državna vera na Tongi odkar se je praded kraljice Solote, Jurij Toubou I., pred kakimi 100 leti, prepričal, da je bolj kristjan biti, ko pa kakega kristjana za zajtrk pojesti.

Prijatelj dobre kapljice

Kraljevski par ima štiri otroke, ki jih kraljica sama vzgaja. Njo ima ljudstvo zelo rado, dočim se ljudje njenemu možu rajši izogibljajo, ker je velik prijatelj dobre kapljice in kadar je vinjen, precej nasilen. Zanimivo je, da je minister in obrednik kraljeve hiše obenem zastopnik neke avstralske tovarne šampanjca, čigar glavna skrb je, da sproti

Vlomilci na varnem

Ptuj, 14. maja.

V zadnjem času so v ormoškem okolju zgodili velik vrom. Izropanih je bilo par trgovin in gostilne ter izvršenih več vromov v zidanice in gostilne. Sploh ni bilo nič več varno pred doigoprstneži. Sumili so, da gre za dobro organizirano tolpo. Orožniki so bili budno na straži. Končno se je orožnikom iz Središča posrečilo priti vromilcem na sled. V zvezi s tem je bilo aretiranih 18 osumljencev, ki so jih odvedli v zapore sreskega sodišča v Ormožu.

Kot se je dognalo, so vromilci naložili pokradeno blago na tovorni avtomobil ter peljali prodajat v Varaždin in druge kraje na Hrvaško. Ker so blago prodajali po izredno nizkih cenah, so ga seveda kmalu spravili v denar. S tem, da so bili ptički spravljani na varno, si je oddahnila vsa okolica.

Kako se odpove na Kitajskem služba

Na Kitajskem ne obstojajo nobeni posebni pogoji pri odpovedi službe uradniku, delavcu ali komunkoli. Kadar hoče šef koga odpustiti iz službe, mu to pove, nakar mora nameščeneč takoj zapustiti službo. Če pa želj več-

ustreza željam kraljevskega sooproga glede kakovosti in cene.

Ne manjka prometnik

ki je oblečen v kričečo uniformo, a bos in postavljen na edinem križišču edinih dveh cest v Tongi, ki urejuje cestni promet, dvignete roke v smeri vožnje, bodisi, da pelje mimo volovska vprega ali ročni voziček, pri tem pa zatrobi na rog. Zgodi se seveda komaj enkrat na uro, da se pojavi kako vozilo, ampak prometni redar mora biti v moderni kraljevski prestolici. — Kaj pa mislite?

Armada 12 mož

Tudi armada je tu, ki jo tvorijo sinovi najodličnejših rodbin, 12 po številu. Oblečeni so v jopiče iz modrega blaga, v bele platnene hlače, na glavi rdeč fes, sicer so pa bos in brez pušk. Zato pa sta v lukji dva topa, s katerimi streljajo po potrebi v pozdrav. General te armade je tudi kraljevski soprog, ki si »v službi« nadene staro zakrpano angleško uniformo.

Gramofon na lobanjah

V prestolnici dvorani imajo predpotopni gramofon, kateremu služijo za podstavek štiri človeške lobanje. Oče kraljice Solote Jurij Toubou II. ga je dobil nekoč od nekega potnika. Bil je kar očaran in je bil mnenja, da mora to čudo tako počastiti, da je dal umoriti štiri državnike, na njih lobanje postaviti gramofon in s tem tudi njih počastiti.

Od tedaj so postale šege na Tongi milejše, in to je dobro, sicer bi je ne mogli imenovati najsrečnejšo deželo sveta ...

jemu številu svojega osobja odpovedati službo, jih povabi na večerjo, pri kateri servirajo — piščančkovu juho. Kdor najde v tej juhi piškovo glavo je — odpuščen ter mora že drugi dan zapustiti službo brez vsega ugovaranja. Poleg tega pa obstoji na Kitajskem še en način službene odpovedi: kitajski šef na novo leto lepo obdaruje svoje uslužbence, kdor pa dobi tako darilo, res ne more biti posebno vesel. Šef s tem smatra takega obdarovanca za — odpuščenega.

Gospodarske vesti

g— Tekstilna industrija v Laškem. Novo osnovana d. z. o. z. Laško kupuje tekstilno tovarno Sava, katera sedaj vodi trgovska družba German. Glavnica te družbe znaša 2,9 milj. dinarjev, v gotovini je pa vpisano 1,48 milj. Nova poslovodja sta Brečka Hinko, posestnik in trgovec v Laškem ter Blašković Fedor, uradnik v Varaždinu.

g— Cene madžarske pšenice padajo. Položaj na madžarskem žitnem trgu je zelo slab. Cene so padle od 16,35 na 16 pangje za q. Kupčij je bilo sklenjenih zelo malo, kljub temu, da je bila zadnji čas sklenjena pogodba z Grčijo.

g— Hmeljski trg v Žatecu (Češkoslovaška). V preteklem tednu je bila zelo živahna tendenca na češkem hmeljskem trgu. Prodano je bilo dosti blaga za domači in inozemski trg. Cene so nespremenjene, za 50 kg se je plačevalo po kakovosti 1150 do 1250 Kč. V kontrolnem uradu za sig-

niranje hmelja v Žatecu je overovljeno do sedaj 96.012 stotov letnice 1935.

g— Ječmen za pivo v Sremu. V mitrovškem srezu delajo poskuse z gojenjem pivskega ječmena, katerega smo do sedaj večinoma uvažali iz Češkoslovaške. Posejali so nad 340 ka tastralnih juter v okolici Srijemske Mitrovice. Strokovnjaki že sedaj trdijo, da bo ta poskus uspel.

g— Borba proti čebeljni kugi. Kot smo obveščeni od čebelarjev, se je zopet pojavila nevarna bolezen na čebelah — kuga. Potrebno bi bilo takoj započeti skupno akcijo, da se zatre ta nevarna bolezen, ki preti uničiti naše čebelarstvo. Sploh bi pa kazalo uvesti pregled čebel, da se zopet prepreči slično katastrofo, ki je pred časom uničila do 90% vseh čebel.

— Rojaki, širom sveta, čujte klic svoje domovine! Vabijo vas vaši beli domovi sredi zelenečih polj, v večnolepem okviru snežnih slovenskih planin, vabi vas Ljubljana! Izkoristite priliko ljubljanskega velesajma od 30. maja do 8. junija in posetite svojo domovino, obiščite razstavo slovenske tvornosti in iznajdljivosti. Z velesajmsko legitimacijo vam nudijo jugoslovanske železnice in parobrodne družbe 50 odstoten popust, znižano vožnjo pa uživajte tudi v: Avstriji, Švici, Italiji, Grčiji, oblgariji, ČSR, Madžarski, Nemčiji, Poljski, Romuniji in Franciji.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

HRANILNE KNJIZICE

prodane ali kupite najbolje potem moje oblasti vno dovoljene pisarne. — Denar tako j. Priložite znakke.

RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 88-10.

Mizarskega pomočnika

dobro izurjenega, sprejemem takoj. Mikuš, Notranje gorice pri Brezovici

Trgovskemu potniku

nudim ob lepi proviziji kot postranski zaslužek krasno kolekcijo največjih razglednic. Pišite dopisnico na »Glas naroda« pod »Razglednice«.

Kupim rabljen Sax motor

ki ga je mogoče montirati na navadno kolo (blekelfj). Cenj. ponudba na oglasni oddelek »Glasa naroda« pod značko »Sax 75«.

Sluga

pošten, izobražen, z dobrim nastopom, zmožen, da Vam opravi vsako poverjeno mi nalogo samostojno, išče službo. Cenj. poziv, da se Vam predstavi, na »Glas naroda« pod »Zvest-pošten-inteligenent«.

Radio Ljubljana

Petek: 11: Solška ura; Skladatelj Vavken v besedi in pesmi, izvaja III. razred viš. nar. šole Davorina Jenka v Cerkljah pri Kranju; 12: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, obvestila; 13.15: plošče 14: vreme, borza; 18: ženska ura; Mladina in kriminal, ga. Zlata Pirnatova; 18.20: Fagot solo, izvaja g. Soparnik; 18.40: O stavki, g. Valant; 19: poročila; 19.30: Narodna ura; Kulturni mesečni pregled; 20: rezervirano za prenos;